

SENASTE NYTT FRÅN STIFTELSEN LIVSLUSTS HEM OCH YRKESKOLA FÖR FÖRÄLDRALÖSA OCH ANDRA UTSATTA UNGDOMAR I LETTLAND

Glädje över nytt kök

När vi 1996 närmade oss slutet av två års renoveringsarbete fick vi i gåva ett komplett storkök av Electrolux. Det var anpassat för att laga mat till elever och personal och det har fungerat utmärkt sen dess. Det vi inte visste då var att köksutbildningen skulle bli den mest populära yrkeslinjen med 15-20 elever åt gången. Vår fantastiska kökslärare Tereza Ozola har gjort vad hon kunnat för att få till undervisningen men det är inte lätt med bara en spis och alltför få arbetsytor. Till slut pekade hon på problemet och undrade om det var möjligt att anpassa köket till utbildningen i stället för tvärtom. En ansökan sattes samman med ritningar för ombyggnad och detaljerade listor på maskiner och annan utrustning som behövdes. Vid ett möte med Electrolux tog vi upp frågan och till vår stora glädje ville de gärna skänka maskiner och utrustning. Återstod själva ombyggnaden. En ansökan till IKEA Stiftung i München, som stött oss tidigare, föll i god jord och de gick med på att finansiera ombyggnaden. I augusti var det klart för invigning med bandklippning, brödutdelning och festligheter. Med vid ceremonin var bland många andra Monica von Schierstädt, ordförande i Lebensfreude, som haft hand om ansökan till IKEA Stiftung. Electrolux representerades av Henrik Sundström och Livslust av Eva Martinsson. Och Tereza skiner som en sol!

I slutet av juni åkte alla eleverna iväg på ett 3 dagarsläger i naturen med många roliga och utmanande aktiviteter.

Edijs Petersons till SOS Barnbyar

I juli lämnade Edijs Livslust efter 16 år för att bli chef för SOS Barnbyar i Valmiera. Det känns underligt efter daglig kontakt under så många år. Vi kan se tillbaka på ett fantastiskt fint samarbete byggt på förtroende och uppriktighet. Vi har alltid kunnat lita på Edijs som varit öppen för våra idéer och förstått våra intentioner. Tillsammans med skolans personalteam har han satt Livslust på kartan som en skola med egna metoder och exceptionellt bra resultat. Edijs började som rektor 1995, då 27 år gammal idrottslärare. Sedan 2009 har han varit anställd som arbetande ordförande i vår lettiska systerorganisation Dzivesprieiks med främsta uppgift att resa pengar och förhandla med kommuner. Arbetet har lett till att han varit borta från familjen i Valmiera i långa perioder. Han brinner för utsatta barn och trivs egentligen allra bäst med att arbeta direkt med barnen. När tillfället

Eleverna inviger nya köket med egenkorriograferad köksdans.

dök upp och dessutom i hemstaden, så tog han naturligtvis chansen. Han stortrivs nu med det nya arbetet och med att bo hemma med sin fru och sina döttrar. Och vi kan bara tacka för 16 års givande samarbete.

Mitt första besök på skolan

"Efter snart ett år i Livslusts styrelse kom jag äntligen till Aizupe och fick se skolan. Bilresan från Riga påminde mig om hur fattigt det fortfarande är i Lettland, vilket man inte upplever lika starkt i Riga. I min tidigare roll som generalsekreterare för SOS Barnbyar var jag flera gånger i Lettland. Nu blev jag påmind om hur eländigt livet är för alldeles för många barn och ungdomar, som lever utan föräldrar eller i dysfunktionella familjer.

I Aizupe möttes jag av en fin byggnad i en vacker miljö. Det första jag såg i huset var ungdomar som skurade golven. De hälsade artigt och lite nyfiket på mig. Den första känslan, som bestod hela dagen, var att här rådde lugn och harmoni, vilket gjorde mig varm inombords.

När jag hälsat på personalen kom Jadviga, en av eleverna, för att visa runt i lokalerna. Hon började med att visa flickornas avdelning. Man kunde se att det var med glädje och stolthet hon visade rummet där hon bor. Sedan över till pojkarnas avdelning, TV rum och andra gemensamma utrymmen. När jag frågade Jadviga om de höll sams och var vänner svarade hon: 'Här är vi en enda stor familj.' Vi tittade sen in på en engelsklektion med en grupp på fem elever. Läraren berättade att de är mycket engagerade även om de är litet otåliga ibland. Men det är bara första terminen så han var övertygad om att deras kunskaper i engelska skulle utvecklas bra.

Vi mötte Albins, som stolt berättade på trevande svenska att han varit i Jönköping och hälsat på vänner, vilket jag tolkade som en fadderfamilj. Det var tydligt att han är glad att vara på skolan. Han var mycket tydlig och sa flera gånger att han absolut ska åka tillbaka till Sverige.

Sen gick vi ut till syverkstaden och möttes av den underbara syläraren Anta Birkensteina. Hon visade alla vackra saker de syr - grytlappar, förkläden, skopåsar, barnmössor, underbara tomtar och hur de arbetar för högtryck med jubileumsförklädet. Vidare till förrådet där man förvarar potatis, morötter, kålrötter och annat för eget bruk. Därefter gick vi till snickeriet där det arbetades för fullt med våra jubileumsskärbrädor. Sen åt vi en mycket god lunch tillsammans med eleverna. Det nya köket gör att kökseleverna får arbeta i riktigt bra miljö.

Dagen avrundades med kaffe och frågor till skolans VD Liga Landisa. Det är inget tvivel om att vi har en mycket kompetent och engagerad chef. Jag lämnade skolan med varma känslor för den fina verksamheten och allt det jobb som görs för att många fler föräldralösa ungdomar ska få en bra framtid."

Elisabet Andersson

Livslust-ungdomar på Sverigebesök

I den mån det är möjligt får Livslust-elever hälsa på hos svenska familjer under ett par sommarveckor. Ofta blir det en omvälvande upplevelse för både ungdomar och värdfamiljer som de bär med sig länge. Tre familjer öppnade sina hem för sex av våra elever i somras.

Monta Kalinka och Daiga Plume hälsade på hos Jessika Mogren och Pim Holmer i Almunge. I familjen finns två söner 2 och 4 år, hästar, hund, katter och marsvin. Jessikas morföräldrar kommer från Lettland och både hon och Pim var mycket entusiastiska över att ta emot flickorna. Jessika berättar att allt gått så bra med Daiga och Monta, som fått se mycket av Uppsala, varit på bio, ätit på restaurang, grillat på kvällarna och gått promenader med hunden. Hon tycker att det varit otroligt givande att ha flickorna boende och att det var svårt att skiljas från dem.

Monta och Daiga framför Uppsala högar.

Andrejs Anikejevs och Dainis Strazdausks bodde hos Ann-Marie Wibom och Carl Nilsson i Vellinge. Ann-Marie och Carl har under lång tid bedrivit hjälparbete i Lettland och har till och med ett hus i Zante 4 km från Livslusts skola. Pojkarna cyklade ofta till Höllviken och badade och gjorde utflykter i trakten. De trivdes mycket bra och vill gärna komma tillbaka.

Marcis Skrickis och Janis Drelings bodde hos Ingeborg och Christer Pålsson i Ystad. Livslust har ett utbytesprogram med Vackstanäsgymnasiet i Södertälje där deras dotter Ebba gått. Ebba bodde ett par veckor på Livslusts skola och träffade då alla Livslusts elever. Janis och Marcis var som familjemedlemmar hos Pålssons och deltog i livet på gården där det fanns både hästar och hundar. Ingeborg funderade efteråt på varför så få människor ställer upp konkret när vi har det så bra i Sverige. Själva ställer de gärna upp igen och tar emot elever nästa sommar.

Vi får ofta höra från sommarfamiljer att ungdomarna är inbundna och svåra att prata med. Därför är det svårt att veta om de trivs eller har tråkigt. Dels beror det förstås på knackig engelska. Men mest beror det på blyghet och osäkerhet eftersom de inte är vana att bo hos främmande människor med en annan kultur. Vi har dock lärt oss att de suger i sig allt de är med om och när de är tillbaka på skolan har de så mycket att berätta att de bubblar över. Ofta håller de kontakten med värdfamiljerna länge efteråt.

Halloweenfesten har blivit tradition där elever och personal klär ut sig och roar sig tillsammans. Ungdomarna uppskattar att de vuxna är med och bjuder på sig. Här ser vi studierektor Laima Baumane i. I år var också personal från Nordea i Riga med på festen.

Nyttig träning i team-work

Glada och nöjda kom Janis Drelings och Diana Vitola tillbaka från två veckor i Lissabon. Där hade de varit med om att genomföra Oriflames årliga Guldkonferens med 3000 deltagare från hela världen. I sin rapport är de överens om att det var en fantastiskt nyttig erfarenhet. De fick lära sig att ta i och att samarbeta, hur man organiserar ett stort event och vikten av god kommunikation. De nämner speciellt att teamledarna var trevliga och lyhörda på samma gång som de ställde krav på alla. Det var ett bra tillfälle att träna engelska och roligt att få se Portugal. Båda har nu lämnat Livslust efter avslutad utbildning. Janis arbetar som snickarassistent på ett snickeri i Jelgava. Diana som gått sömmerskeprogrammet har valt att utbilda sig till servitris i stället eftersom det är så få arbetstillfällen för sömmerskor i Lettland nuförtiden. Hon går nu på en yrkesskola i Jelgava med stöd från Oriflames stipendiefond.

Årets examen firades till stor del inomhus på grund av ihållande regn. 19 elever lämnade skolan och situationen då var att 2 fått arbete i Skottland, 1 sökte arbete i England, 1 sökte arbete i armén, 5 hade arbete i Lettland varav en med studier vid sidan om, 4 skulle studera vidare och 4 sökte arbete.

Sportaktiviteter

Det märks tydligt att ungdomarna mår bra av att träna och pröva på olika idrotter och det gläder oss att vi har denna möjlighet. Två gånger i veckan står idrott på skolschemat och i tillägg kan de välja ledarledd träning två kvällar i veckan. De deltar i basketturneringar, fotbollsmatcher, cykeltävlingar, löptävlingar och åker iväg till en simhall och en skidanläggning ett par gånger på vintern. Allt detta är möjligt tack vare Sportfonden.

Liksom förra året hölls en Sportvecka på skolan i juli där kända lettiska idrottsmän ledde träning i sin respektive idrott.

Husrådet ger eleverna inflytande

I Husrådet sitter elever tillsammans med ledarna för yrkesprogrammen. Rådet sammanträder varje vecka och har flera viktiga funktioner. De tillvaratar elevernas intressen och presenterar förslag och önskningar till personalgruppen. De bidrar till att utveckla samarbetet mellan elever och lärare. De ser till att livet i huset flyter på i enlighet med de regler som finns. Det handlar främst om alkoholförbud, rökning på speciella tider och anvisad plats utomhus, att det är lugnt efter 23.00 och att alla utför de sysslor de har ansvar för. De medlar i konflikter mellan elever och mellan elev och lärare och ger förslag på lösningar. De är med och arrangerar olika fritidsaktiviteter. De ska också informera alla om vad som händer i Husrådet och vad som beslutas.

Utvecklande projekt för eleverna

BARNHEM Livslust brukar göra en del för Irlavas barnhem i Tukums. Det kan vara gemensamma fester och idrottstävlingar, att vi syr gardiner och filter eller delar ut julklappar. Det är tydligt att våra elever uppskattar att kunna hjälpa till. De har ju en liknande bakgrund och förstår hur mycket det betyder. Just nu sitter flickorna i Flickklubben och syr och stickar gosedjur inför nästa besök. De kommer också att överraska barnen med en cirkuslek som de har hittat på. Bland våra elever har vi haft flera barn från Irlava.

MUSIKALISK POESIAFTON En kväll i slutet av september kom den unge musikern Rihards Libietis och fyra poeter från projektet Re-teksti till skolan. Livslusts elever fick pröva på att själva skriva dikter som helst skulle vara nyskapande och gärna originella. De läste sedan upp sina alster för varandra innan de inbjudna gästerna bjöd på egen nyskriven musik och poesi.

Mārcis och Visvaldis diskuterar sina poesialster.

Europa-besök på skolan

Carnikava kommun, som ligger norr om Riga, hade bjudit in ett 50-tal personer som arbetar med utsatta barn till Lettland. De kom från Polen, Belgien, Rumänien, Tyskland Tjeckien, Schweiz och Holland. De reste runt i Lettland för att se hur man arbetar med barn i riskgrupper. Den 11 oktober kom de till Aizupe och togs emot av Liga Landisa som berättade om Livslusts verksamhet. Det är alltid glädjande att dela med sig av erfarenheter och det känns bra att kunskapen om vår verksamhet sprider sig i Europa.

Skolans personal åkte på studiebesök

Den 8 september åkte socialpedagoger och lärare från Livslust med skolchef Liga Landisa till tre olika verksamheter för utsatta barn.

Hos SOS Barnby i Valmiera hälsade de på hos en av de elva familjerna och fick höra hur man arbetar med barnen. Här finns redan en verksamhet som fungerar väl, men den kommer säkert att utvecklas vidare med den erfarenhet som nye chefen Edijs Petersons kan tillföra efter sexton års arbete med ungdomar hos Livslust.

Därefter åkte gruppen vidare till Brenguli grundskola där det finns många elever från SOS Barnby och från familjer i trakten. De är på gång med att stärka personalen med socialpedagog, socialassistent och psykolog och att utveckla ett samarbete mellan skolan och föräldrar.

Romans 8 och Daniels 14 bor på Dzivesprieks Centre i Renceni.

Sen gick färden till "Social Center Dzivesprieks" i Renceni, där de gladdes åt att träffa leva Ruka som varit i Aizupe för att lära sig och nu använder mycket av Livslusts metoder. Här bor barn som inte kan bo hos sina familjer främst på grund av föräldrarnas alkoholmissbruk. De bor på centret men går i vanlig skola. På barnens fritid arbetar leva med dem och tillämpar flera delar av Livslusts sociala rehabiliteringsprogram.

Det är nyttigt att se hur andra arbetar och på hemvägen blev alla eniga om att vi ska satsa mer på att förbättra samarbetet med skolan i byn Vane där flera ungdomar från Livslust går för att avsluta grundskolan.

Några insamlingsevenemang

LIVSLUST-GOLFEN gick av stapeln den 7 september på Täby GK med SEB som huvudsponsor. Det var den sjätte upplagan av detta populära evenemang och som vanligt kom det in fler anmälningar än det fanns platser. 31 4-mannalag trotsade ösregnet och höll humöret i topp med hjälp av glada tillrop och mackor från projektledaren Eva Martinsson och hennes medhjälpare. Det vinnande laget bestod av Agneta Nyrén, Peter Schmidt, Patrik Norinder och Eva Schmidt.

JUBILEUMSFÖRESTÄLLNINGEN med anledning av Livslusts 15-årsfirande blev en succé. HM Drottning Silvia var hedersgäst vid en fullsatt välgörenhetsföreställning av "Ljust & Fräscht" på Cirkus den 21 november. Det blev en fantastiskt lyckad kväll med en härlig stämning och mycket skratt. Stort tack till Drottning Silvia som hedrade evenemanget med sin närvaro och till Fredrik Lindström, Henrik Schyffert, Blixten & Co och Ticnet som generöst skänkte kvällens intäkter till Livslust.

VÄLGÖRENHETSMIDDAGEN i Riga den 22 september hos Livslusts samarbetspartner Vairak Saules samlade ett 50-tal gäster. Mat och dryck höll hög klass och stämningen var god. Restaurangägaren själv Kristians Gabalins och en kollega stod för den musikaliska underhållningen till allas förtjusning.

Stiftelsen Livslust

Box 29092, 100 52 Stockholm

Tel: 08-660 77 84, 070-753 00 43

E-post: livslust@telia.com

Hemsida: www.livslust.com

Postgiro: 900742-8 Bankgiro: 5190-4688

Org.nr: 802018-1064

Generalsekreterare: Elisabeth Melin Cejie

Styrelse: Martin Moström, ordförande, Elisabet Andersson, Maria Cakste, Elisabeth Melin Cejie, Eva Christensson, Rikard Josefson

Beskyddare: H.M. Drottning Silvia

Hjälp oss minska våra kostnader. Sänd er e-postadress till livslust@telia.com

Livslust verksamhet är till största delen beroende av det stöd vi får från volontärer, samarbetspartners, organisationer, företag och privatpersoner. **ETT STORT VARMT TACK TILL ALLA SOM BIDRAR PÅ OLIKA SÄTT!**

Vill du veta mer, kontakta oss på 08-660 77 84 eller livslust@telia.com eller www.livslust.com

Samarbetspartners 2011: Colorex, Electrolux, Essen, FMG Funds, Hauska & Partner, Hotel Valdemars, If Latvia, Krasu Serviss, Linklaters, Länsförsäkringar, Nordea Latvia, Oriflame Cosmetics, Petrovs & Partner, Retail House, SEB, Snickers Workwear, TBWA Latvija, Vivacolor, Vairak Saules

Större bidragsgivare organisationer 2011: Handelsbankens Fadderbarnsfond, Harry Eriksson och Eva Wennmalm-Erikssons Stiftelse, Helge Ax:son Johnsons Stiftelse, IBM-personalens U-hjälpsfond, IKEA Stiftung, Johanniterorden, Livslust-Lebensfreude, Monica Christenssons Sportfond, Radiohjälp, Sigrid Buchs Stiftelse, Stockholm-Sergel Rotary klubb, Stiftelsen 100%, World Childhood Foundation